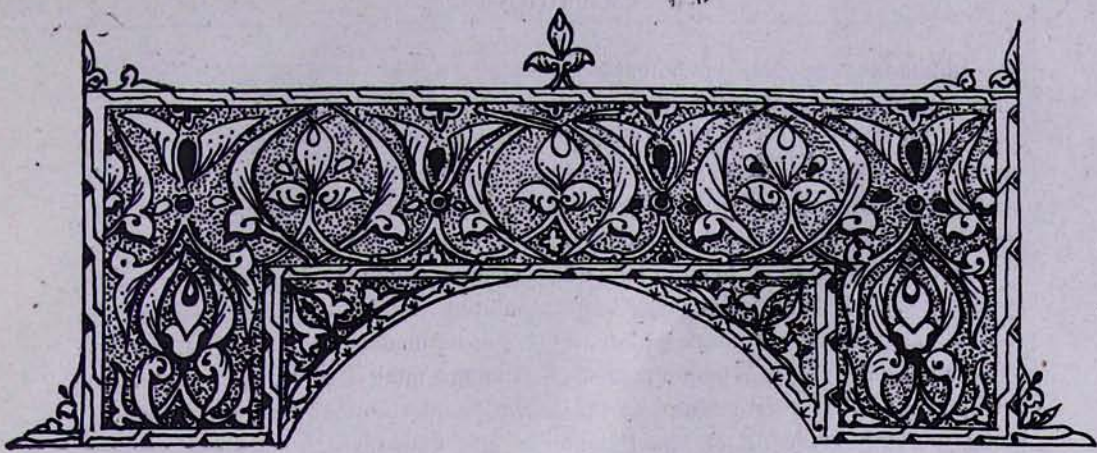

ԵԿԵՂԵՑԻՆԵՐԻ ՀԱՄԱԾԽԱՐՀԱՅԻՆ ԽՈՐՀՐԴԻՆ
ԵՎ ՔՈՒՅՐ ԵԿԵՂԵՑԻՆԵՐԻՆ՝ ՄԵԾ ԵՂԵՌՆԻ
70-ԱՄՅԱԿԻ ՈԳԵԿՈՉՄԱՆ ԱՌԹԻՎ

Հայաստանյայց Առաքելական մեր Եկեղեցին, իր հոգևոր սպասավորներին ու համայն մեր հավատացյալ ժողովուրդը ի Հայաստան և ի սփյուռք աշխարհի, այս տարի ապրիլի 24-ին ոգեկոչելու են յոթանասնամյա տարեդարձը 1915-ի հայկական ցեղասպանության, գործադրված Օսմանյան կայսրության հրահանգով, որին չոհ գնաց Արևմտյան Հայաստանի (Անատոլիա) շուրջ երկու միլիոն հայ քրիստոնյա ազգաբնակչությունը, այդ թվում նաև տասնյակ եպիսկոպոսներ ու բազմահարյուր վանականներ և քահանաներ: Հրկիզվեցին ու քանդվեցին մոտ հազար հայկական պատմական վանքեր ու եկեղեցիներ կառուցված 5—19-րդ դարերի ընթացքում, կորստյան մատնվեցին անհաշիվ եկեղեցական սրբություններ, հին ձեռագրեր, սրբանկարներ, բոլորը պատմական ու գեղարվեստական արժեք ներկայացնող:

Հայաստանում և հայ սփյուռքի տարածքի վրա գործող բոլոր հայկական եկեղեցիներում, ապրիլի 24-ին կատարվելու են սուրբ պատարագներ և հոգեհանգստյան արարողություններ աղոթելու 1915-ի ցեղասպանության անմեղ զոհերի հոգիների համար, հայցելով բարեգութն Աստծուց ողորմություն և առդարություն: Այդ օրը աղոթելու ենք նաև համայն աշխարհի խաղաղության համար, որպեսզի այլևս երբեք և ոչ մի ազգի կյանքում չկրկնվեն նման ողբերգություններ:

Սույն Մեր գրով եղբայրական սիրով ի Քրիստոս դիմում ենք Ձերդ Սրբության, որ Ձեր աղոթքներում հիշեք 1915-ի հայ նահատակներին և Ձեր բարձր հեղյժ ակությանը, Ձեր արդար ձայնը լսելի դարձնեք մեր օրերի աշխարհին, որ միշտ կարիքը ունի Ձեր մխիթարիչ ու հուսադրիչ պատգամներին:

Կկամենայինք Ձեզ հավաստիացնել նաև, որ մեր ազգի մեծ ողբերգությունը ոգեկոչելիս, հեռու է մեզանից թշնամանքի ոգին կամ մտածումը ծայրահեղ արարքների: Մեր միակ հոգեկան մղումն է՝ աղոթել մեր երկու միլիոն զոհերի հոգիների համար ու արդարություն հայել: Մոռացության տալ անցյալի ողբերգությունները՝ պիտի նշանակեր տկարացնել, մթագնել մարդկության հիշողությունը, պիտի նշանակեր եղծել պատմությունը, պիտի նշանակեր խափանել ճշմարտությունը ու խեղդամահ անել արդարության ձայնը, պիտի նշանակեր ճանապարհի հարթել ապագա նոր աղետների ու ցեղասպան ոճիրների:

Անցյալի ողբերգությունների անաչառ դատաստանը, պատմության տխուր դեպքերի ճշմարտության բացահայտումը, արդարության ձայնի բարձր ու լուսատ շեփորումը,—ահա ամուր հիմքերը մի նոր աշխարհի կառուցման, ուր անխտիր բոլոր ազգերի զավակները պիտի հասնեն այն փրկարար գիտակցության, թե զավակներն են միևնույն Աստծուն, թե քաղաքացիներն են միևնույն մարդկային աշխարհին միևնույն երկնակամարի տակ և որ բոլորը ունեն միևնույն ճակատագիրը: Մարդու ճակատագիր, ազգությունների ճակատագիր, աշխարհի ճակատագիր, հետ այսու մանավանդ, կապմուն են մեկ միաձուլ իրողություն, մեկ հրամայական, մեկ ապագա: Այդ գիտակցությամբ միայն, այս աշխարհի մարդիկ պիտի կարողանան միատեղ աղոթել ասելով՝ «Հայր մեր որ յերկինս ես, սուրբ եղիցի անուն Բո, եկեսցէ արքայութիւն Բո, եղիցին կամք Բո որպէս յերկինս և յերկրի»: Այն ժամանակ միայն երկրի վրա պիտի լինի «խաղաղություն և հաճություն ի մարդիկ», այն ժամանակ միայն մարդիկ, որպէս խաղաղարարներ, արժանի պիտի լինեն կոչվելու «որդիք Աստուծոյ»:

Հարգալից սիրով մաղթում ենք Ձերո՛ Սրբության, մշտադադ առողջություն և ճառագայթումը Ձեր հոգևոր առաքելության Ձեր սուրբ Եկեղեցում և համայն աշխարհում խաղաղությամբ:

«Այլ Աստուած յուսոյ լի արասցէ զձեզ ամենայն խնդութեամբ և խաղաղութեամբ, առաւելոյ ձեզ յուսով զօրութեամբ Հոգւոյն Սրբոյ» (Հռոմ. ԺԵ 13): Ամեն:

ՎԱԶԳԵՆ Ա

ԿԱԹՈՂԻԿՈՍ ԱՄԵՆԱՅՆ ՀԱՅՈՅ

18 հունվար 1985 թ.

